

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Communis præcedentium sigillorum expositio commemoratur: & in primis primi, secundi, & tertij sigilli explicatio proponitur. Sectio IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

tionis ceciderunt. Reliqua, quæ sequuntur, ad vim persecutionis explicandam pertinent: cœlum enim recessit sicut liber inuolutus, id est, Ecclesia, quæ cœlum dicitur, sese propter metum persecutionis occultabat exceptis paucis, qui ardentissimo fidei zelo inflammati sese martyrio offerebant, quod magis explicatur, cum subditur: *Et omnis mons, & insula de locis suis magna sunt*, quoniam in rupibus, & insulis, locisque remotioribus Christiani ad mortem quærebantur. Denique omnis ætatis, & conditionis homines in latebras, & subterranea terra loca sese metu persecutionis abdiderunt: id enim significant verba consequentia: *Reges terra, & Principes, & Tribuni, & divites, & fortes, & omnis servus, & liber absconderunt se in speluncis, & in petris montum, & dicunt montibus, & petri: Cadite super nos, & abscondite nos à facie sedentis super thronum, & ab ira Agni*: quia videlicet existimabant fideles contra se Deum, & Agnum esse iratum, & propterea tam acerba persecutione ipsorum scelera vindicare. Atquæ hæc iuxta superiorum Doctorum sententiam de sex præcedentium sigillorum interpretatione dicta sunt, nunc communem expositionem afferamus.

Communis præcedentium sigillorum expositio commemoratur: & in primis primi, secundi, & tertij sigilli explicatio proponitur.

SECTIO IX.

Quam hæcenus tradidimus superiorum sigillorum expositionem, ij auctores, quos initio citauimus, existimant tum textui, tum instituto Ioannis magis accommodatam, & quæ hoc loco ab alijs generatim afferuntur, esse ab scopo, quem Ioannes defixit, aberrantia: quid enim, inquiunt, attine tferè omnia, quæ Ioannes commemorat siue de equis, siue de cornibus, siue diadematis, & coronis, generatim de hæreticis, hypoeritis, & tyrannis continuata interpretatione disputare, & nihil ab eo prædictum existimare de peculiaribus rerum euentis, temporum conuersionibus, Ecclesiæ statu, cuius tamen initia, progressum, & exitum sigillatim Ioannes prænunciandum suscepit: Itaque omnes illas generales, & metaphysico more communissimas expositiones magis putant ignorantium asyla esse, & suffugia, quàm rata, & verisimilia interpretum iudicia. Cæterum nos, qui, vt par est, communibus sententijs multum tribuimus, quamquam præcedentem de his sigillis expositionem valdè probabilem, & cum textu coherentem arbitramur, non idcirco tamen à communi sententia, & expositione discedimus: quare ne quis eam in his nostris commentarijs desideret, disertè quoque afferendam putauimus in tertio, quarto, & sexto sigillo, in quibus potissimum à superiori diffidet. In primo enim sigillo Christus est, qui sedet super equum album, id est, Apostolos: in secundo ille, qui sedebat super equum rufum, tyrannos adumbravit, qui Christianorum sanguine vniuersum orbem cruentarunt. Igitur in tertio sigillo existimant communiter interpretes tempus Hæresiarcharum fuisse à Ioanne designatum, qui post tyrannorum persecutiones nouo bellandi genere, eoque magis exitiali, ac pernicioso Ecclesiam oppugnarunt: primùmque arbitrantur per equum nigrum ipsosmet hæreticos, & Hæresiarchas accipiendos esse: per scellorem autem ipsum Dæmonem, qui hæreticos quasi equos aduersus Ecclesiam incitat. Dicitur autem habere stateram in manu sua, non dubium quin dolosam, id est, falsam iudicium, & astimationem, qua Scripturæ sacræ, & sanctorum Patrum sententias

Equus albus
Apostoli,
sigillor Christi
suis.

Equus niger
hæretici, scellor
ipsum demon

ponderat: tunc verò sequitur tritici, & hordei ponderatio, quæ omnia paulò illustriorem explicationem desiderant.

- Primùm igitur iuxta hanc expositionem notandum est rectè hæreticos equis nigris comparari, sicut in apertione primi sigilli Apostoli, & Apostolici viri equi albi similitudine expressi fuerunt: & quidem, quòd omnes impij in genere appellentur equi, Origenes homilia sexta super Exodum probat ex Exodi 15. cum dicitur: *Equum & ascensorem proiecit in mare: Quemadmodum, inquit, sunt equi quos Dominus ascendit, iuxta illud Abacuch 3. Qui ascendit super equos tuos, & quadrigæ tua saluatio: scia & sunt equi, qui ascensorem habent Diabolum.* Verùm hæretici peculiari ratione equi nigri appellantur, quia sunt similiore Dæmonibus, qui principes tenebrarum dicuntur. Deinde fessor, id est, Dæmon habet stateram in manu sua, illam nimirum de qua est sermo Osee 12. *Chanaan, in manu eius statera dolosa, calumniam dilexit:* quo loco Chanaanais comparatur Ephraim, id est, decem tribus, eo quòd impietatem, & scelera Chanaanæorum æmularetur: & verò Chanaan in sacris literis pro mercatore sumitur, veluti Proverbiorum trigésimo primo: *Cingulum tradidit Chanaan, id est, mercatori, quoniam Chanaanæorum natio præcæretis maximè ex mercatura quæstum faciebat.* Est ergo sensus Filios Ephraim, id est, decem tribus Chanaanæorum, & mercatorum dolos fuisse imitato: iuxta quam expositionem possumus etiam nomine Chanaan Dæmonem hæresum principem, & omnes hæreticos cum D. Hieronymo intelligere: est autem in manu Dæmonis statera dolosa, imò & omnium hæreticorum, quia se ipsos, & alios decipiunt in ponderatione scripturarum, *quidquid enim, inquit Hieronymus, hæreticus loquitur, Dei iustitiam non habet, & plenum est doli, & fraudum.* Hugo Carenensis docet per stateram intelligi posse tribulationem, quam Dæmon habet in manu, quia ex eo, quòd quidam permittuntur flagellari, scitur quanti ponderis sint, id est, quantam virtutem habeant. Itaque tribulatio est iustissima quædam statera, qua vniuscuiusque pondus examinatur, quo spectat illud i. Petri 1. *Oportet contristari in varijs tentationibus, ut probatio fidei vestra multo pretiosior auro, quod per ignem probatur, inueniatur in laudem, & gloriam, & honorem:* aurum enim in igne probari solet, verumne sit, ac legitimum, an adulterinum, & alchimicum. Quam eandem ob causam homines vasis comparavit Apostolus ad Romanos 9. *An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam:* cuius similitudinis rationibus alijs prætermisissis illa interim afferri potest ex Plutarcho libro de discrimine adulatoris, & amici, quia cæca vasa, ita pulsu solemus tentare homines, cuiusmodi tinnitum reddant: fractane sint, an integra: plena, an vacua: quod præcipuè efficit tribulatio. Sic enim Deus tentavit Abraham, & Iob, vasaque integra, & plena esse comperit: audi egregium sonum, quem reddidit Iob: *Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit ita factum est: sit nomen Domini benedictum.* Iob. 1, contra verò de impijs dicitur Psal. 103. *Tangit montes, & fumigant:* id est, tangit superbos per flagella, & statim per impatientiam fumigant.
- III. Quod verò attinet ad id, quod sequitur: *Et audini tanquam vocem in medio quatuor animalium dicentem: Bilibra tritici denario vno, & tres bilibres hordei denario vno:* ad consolationem pertinet fidelium. Etenim, ut exponit Richardus de sancto Victore, pullulantibus hæresibus proclamatur de medio quatuor animalium, id est, communi testimonio, & consensu Evangelistarum, omniumque prædicatorum in Ecclesia, fidelibus in fide perseverantibus, & contra hæreticorum prauitatem disputantibus perfectam, id est, vtriusque testamenti intelligit.

telligentiam pro fidei integritate concedi, vt sciant bilibrem tritici, id est, doctrinae noui Testamenti denario vno; tres autem bilibres hordei, id est, doctrinae veteris Testamenti denario etiam vno aestimare, hoc est, nouum Testamentum veteri antepone. Quod autem ad fessorem dicitur: *Vinum, & oleum n. laferis*, dupliciter explicatur: vno modo iuxta eundem Richardum, vt interdicitur Diabolo perfectos Doctores, qui vinum sint, qui malos arguunt, oleum, cum probos cōsolantur, haeretica prauitate corrumpere: altero iuxta Pannonium, vt prohibeatur Diabolus vinum, & oleum laedere, hoc est, sinceritatem, & dulcedinem Scripturae omnino vitare, atque adeo promittatur Ecclesiae verus Scripturae sensus, & gustus: quae duo, quantumcumque conentur, haeretici eripere Ecclesiae non possunt.

Nouum Testamentum, veteri praefertur.
Rich. Vlt.
Vinum, & oleum, Da-
cloras, vel
Scriptura
sensus.
Pannon.

III.
Insigniores
Christiani
tritici, se-
gniores hor-
deum.

Verum alia afferri potest expositio, quae in hac communi sententia ceteris videtur antecellere, vt per triticum praestantiores in Ecclesia viri, per hordeum negligentiores, & sensibiles dediti intelligantur, significeturque ex praestantioribus paucos ad Diabolum per haeresim adiungendos, hoc est, duas tantum libras: at vero ex aliis plures, id est, sex libras, qui tamen omnes paruo quodam pretio, id est, vno denario distrahantur, quod est exigui lucri gratia: quid enim haereticorum principes, nisi inanes quosdam gloriae rumusculos apud imperitos: quid alij, nisi breuem voluptatem, & morum licentiam aucupantur? quoniam vero illi, qui bestiarum more voluptatibus corporis seruiunt, abiectiores sunt illis, qui, cum in Ecclesia doctrina, & honore excellerent, in haeresim tamen prolapsi sunt, idcirco hordeum vilius venditur, quam triticum, id est, hordei librae sex denario vno, tritici autem duae librae item denario, quia Daemon facilius in illis, quam in his negotiatur, multo que plures ex illis, quam ex his eodem pretio erroribus implicat, & voluptatum illecebris ad sui cultum irretitos pertrahit. Quod vero laesio vini, & olei prohibetur Damoni, illud significat perfectissimos quosque, qui spiritualibus gaudiis perfruuntur, & tanquam caelesti vino inebriati Deo seruiunt, (est enim vinum laetitiae symbolum iuxta illud Psalmi 103. *Et vinum laetificat cor homini*) qui etiam charitatis, & misericordiae operibus, tanquam oleo charitatis ignem fouent, & in vniuersum pinguedine bonorum operum nitent, eos nequaquam equinigris fessori seruituros. Et quidem haec nobis expositio eo praeter ceteris placet in hac communi sententia, quia commemoratae tritici, hordei, vini, & olei acceptiones in sacris literis luculentius, quam aliae reperiuntur. Primum enim triticum pro perfectioribus vsurpari perspicuum est ex Matthaeo 3. *Cuius ventilabrum in manusua, & permundabit aream suam, & congregabit triticum suum in horreum: & capite decimo tertio: Triticum autem congregate in horreum meum, & Iob 5. Ingredieris in abundantia sepulchrum, sicut insertur aceruus tritici in tempore suo.* Quo loco, vt alij diximus ex D. Gregorij sententia, iusti maturi tritici aceruo comparantur, eo quod suo tempore moriuntur, quod secus impiis euenit, de quibus dicitur Psalmo quinquagesimo quarto. *Viri sanguinum, & dolosi non dimidiabunt dies sui.* Atque ad hoc triticum alludit Christus, cum dixit Matthaei nono: *Messis quidem multa, perarari autem pauci.* Cum igitur triticam perfectiorum sit symbolum, consequens est, vt hordeum ad imperfectiores pertineat: vini vero iueunditatem, & laetitiam illud demonstrat, quod sponsi vbera vino comparantur Cantico 1. *Meliora sunt vbera tua vino:* seu, vt alij transferunt ex Hebraeo: *Meliores sunt amores tui vino.* Denique de oleo, quod misericordiam & charitatem significat, clarius est, quam demonstrari debeat.

Psal. 103. 17.
Matth. 3. 12.
Idem 13. 30.
Iob. 5. 26.
Psal. 54. 24.
Matth. 9. 37.
Cant. 1. 2.